

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культурні регіони сучасного світу

РОЗРОБНИК

Степан Янковський

доцент кафедри культурології, доктор філософських наук, доцент

s.jankowski@mu.edu.ua

КАФЕДРА

культурології

csia@mu.edu.ua

4

кількість кредитів ектс

40 / 80

годин аудиторної / самостійної
роботи

екзамен

форма контролю

СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ

обов'язкова для здобувачів освітнього ступеня "Доктор філософії" ОНП «Культурологія» (спеціальність 034 -Культурологія)

ПРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з методології наукового дослідження та інформаційно-комунікаційних технологій, сформовані навички критичного аналізу та систематизації даних, а також здатність до автономного виконання завдань із збереженням принципів академічної доброчесності, які забезпечуються навчальними дисциплінами: «Актуальні проблеми філософії», «Методологія наукової діяльності», «Педагогіка вищої школи», «Актуальні проблеми української культурології», «Теоретико-методологічні засади культурології».

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна розглядає соціокультурні регіони світу як складні, динамічні та дискурсивно сконструйовані утворення, що формуються у взаємодії культурних практик, ментальних карт і політичних процесів. Актуальність дисципліни зумовлена необхідністю критичного осмислення регіональних і локальних вимірів культури в умовах глобалізації, міжкультурної взаємодії та сучасних міграційних процесів. Формування у здобувачів здатності до аналізу культурних кордонів, міжкультурної комунікації, культурних прав і режимів толерантності, а також до застосування інструментів культурного мапування та інтерпретації культурних ландшафтів. Під час семінарських і практичних занять та самостійної роботи здобувачі працюватимуть із теоретичними моделями та кейсами, розвиватимуть дослідницькі навички й здатність до критичного аналізу соціокультурних процесів.

Дисципліна спрямована на досягнення програмних результатів ОП «Культурологія»:

РН01 Мати передові концептуальні та методологічні знання з культурології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері культурології та/або здійснення інновацій.

РН05 Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з культурології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.

РН09 Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері культурології та у викладацькій практиці.

РН10 Керувати дослідницькою та інноваційною діяльністю, організовувати роботу колективу дослідників.

РН12 Визначати методологічні основи, підходи, сутність, функції та напрямки державної політики в сфері культури, аналізувати державно-культурні рішення, складати аналітичні документи в процесі розробки державної політики в сфері культури, фахово використовувати технології аналізу державної політики в сфері культури.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

Дисципліна носить міждисциплінарний характер та органічно інтегрує знання з культурології, соціальної філософії, культурної антропології, соціології, теорії міжкультурної комунікації та методології наукових досліджень.

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувані дослідницькі компетентності здобувачів для критичного аналізу та наукової інтерпретації соціокультурних явищ, моделювання культурних політик і обстоювання власного наукового бачення на основі міждисциплінарного підходу.

ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Лінк на освітній контентдисципліни: <https://moodle.mu.edu.ua/course/view.php?id=15424>

Основна література

1. *Культурна політика Європейського Союзу*. Хрестоматія: навч. посіб. Упорядники: Кеда М.К., Соломенна Т.В. Чернівці: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2022. 468 с.
2. Янковський С. В. (2021). *Світоглядна культура і світосприймання в науковому полі гуманітарного знання і соціальної теорії: між «виявами» і «пропозиціями»*. У: Ю. Сабадаш (ред.), *Сучасна культурологія: постмодерн у логіці розвитку української гуманітаристики* (с. 98 – 127). Київ: Ліра-К.
3. Янковський С. В. (2025) *Малоросійська тематика російського колоніалізму*. У Юлії Сабадаш (ред) *Сучасна культурологія: доба культурно-історичних зламів: колективна монографія*. (С. 280-304). Київ: Ліра-К.
4. Янковський, С. *Китайській міф світотворення в роботах Едварда Теодора Чалмерса Вернера*. У: *Китайська цивілізація: традиції та сучасність : матеріали міжнар. наук. конф., 24 листоп. 2021 р.* (с. 149–152). Київ, 2021.
5. Янковський, С. *Соціокультурні світи постглобального світу*. У: *Феномен культури постглобалізму : зб. матеріалів І міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27 листоп. 2020 р.* (С. 6–8). Маріуполь, 2020. Ч. 1.
6. Янковський, С. *Трансгресія та нонконформізм у практиках міжкультурної комунікації*. У: *Актуальні проблеми науки та освіти : зб. матеріалів XXVII підсумкової наук.-практ. конф. викладачів МДУ, м. Маріуполь, 20 лют. 2025 р.* (С. 181–185). Маріуп. держ. ун-т. Київ, 2025.

Англомовні видання

1. Asante, M. K., Miike, Y., & Yin, J. (Eds.). (2023). *The global intercultural communication reader* (3rd ed.). New York, NY: Routledge.
2. Bustamante, I., & Isar, Y. R. (2022). *Cultural rights and the UN sustainable development goals*. Paris, France: UNESCO Digital Library.
3. Council of Europe. (2025). *Intercultural Cities Programme*. Retrieved from <https://www.coe.int/en/web/interculturalcities/Culture> (*Stanford Encyclopedia of Philosophy/Winter 2020 Edition*). (2020, December 2).
4. Duxbury, N., Garrett-Petts, W. F., & MacLennan, A. H. (Eds.). (2024). *Cultural mapping as cultural inquiry* (2nd ed.). New York, NY: Routledge.
5. Homepage - Committee of Experts on Intercultural Integration of Migrants (ADI-INT). (2025, July 28). Committee of Experts on Intercultural Inclusion (ADI-INT).
6. Inglehart, R., & Welzel, C. (2025). *Inglehart–Welzel cultural map of the world*. Wikipedia.
7. Jankowski, S. (2024). *Małorosyjski gestalt ukraińskiej tożsamości*. In R. Sapeńko & K. Kleszczyński (Eds.), *Rozważania o słowiańskiej tożsamości i kulturze piśmiennej: od wczesnych dziejów do cyfrowej grafosfery* (pp. 81–115). Zielona Góra: University of Zielona Góra.

8. Louf, T., Gonçalves, B., Ramasco, J. J., Sanchez, D., & Grieve, J. (2022). *American cultural regions mapped through the lexical analysis of social media*. Cornell University. arXiv
9. Mapping cultural rights: nature, iss
10. Monmonier, M. (2023). *How to lie with maps* (3rd ed.). Chicago, IL: University of Chicago Press.
11. UNESCO in action for gender equality: 2022 – 2023. UNESCO [Document code : GEN/2023/AR/3]. 116 pages : illustrations.
12. Yuan, J., Di, Z., Zhao, S., & Naseem, U. (2024). *Cultural Palette: Pluralising Culture Alignment via Multi-agent Palette*. Cornell University. arXiv

Інтернет джерела

1. Офіційний веб-портал Ради Європи (Council of Europe).
2. Офіційний веб-портал ЮНЕСКО (UNESCO).
3. *eIR MSU*:Електронний репозитарій Маріупольського державного університету
4. Google Scholar (Академія Google).
5. Open Textbook Library.
6. Rutgers University. (2025). *World Cultural Regions Syllabus*.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна носить міждисциплінарний характер та органічно інтегрує знання з культурології, соціальної філософії, культурної антропології, соціології, теорії міжкультурної комунікації та методології наукових досліджень.

Силабус затверджено на засіданні кафедри культурології
протокол № 1 від 24.08.2025